

NAAR KANSRIJK THUIS OPGROEIEN ZONDER ZORG(EN)

Groningen: een unieke regio

Onze regio is uniek ten opzichte van andere regio's. Hoewel er veel goed gaat, heeft een groot deel van onze inwoners problemen in hun leven. In sommige gebieden hebben gezinnen al generaties lang moeite om zich staande te houden. Ze leven in armoede, hebben veel stress en moeite met het opvoeden. Ook zijn mensen in onze regio minder gezond en worden ze minder oud.

We willen er samen alles aan te doen om problematiek te doorbreken. Eigenlijk is dat heel vanzelfsprekend, want kinderen hebben recht op een fijne kindertijd. Gezinnen in kwetsbare omstandigheden mogen niet de dupe worden van het tekort aan goede zorg in ons land.

Om de kinderen en gezinnen in onze regio te helpen hebben we in Groningen een aanpak. Hoe en wat dat leest u hieronder. Maar wij hebben u nodig, daarom eindigen we ook met een oproep aan u. Alleen samen kunnen wij ervoor zorgen dat kinderen veilig en fijn opgroeien.

Onze regiovisie: hulp dichtbij, laagdrempelig en preventief

Wij hebben in onze regiovisie een duidelijke ambitie vastgelegd: hulp dichtbij in de thuissituatie, op de eigen school, laagdrempelig, preventief en vanuit de intentie: doen wat nodig is. Dat is ook waar de decentralisaties in het sociaal domein voor bedoeld waren en het gedachtengoed van de Hervormingsagenda Jeugd. Alles om te zorgen dat een kind fijn en veilig kan opgroeien.

Voor kwetsbare kinderen en jongeren (en gezinnen) die in complexe situaties opgroeien, werken we in Noord Nederland succesvol samen aan een vernieuwend dekkend zorglandschap. We willen dat er geen uithuisplaatsingen meer nodig zijn en ook geen uit school plaatsingen. Dit is namelijk zeer traumatisch voor kinderen. En als een kind 18 wordt willen we niet dat de zorg stopt omdat hij/zij op papier dan volwassen is. Nee, we willen ze verder helpen!

Hoe doen we het in Groningen

In de jeugdregio Groningen hebben we een aanpak die werkt voor kinderen. We streven er naar deze aanpak uit te voeren met het budget dat we hier voor hebben. Maar dat is een onmogelijk opgave.

We hebben met elkaar de volgende uitgangspunten afgesproken bij onze aanpak.

1. We zijn samen verantwoordelijk voor de hulpvragen van kinderen en gezinnen en pakken dit regionaal op. Zo ontstaat er een regionaal dekkend zorglandschap.
2. We leren van elkaar en maken gebruik van opgedane ervaringen, kijken naar de raakvlakken op verschillende gebieden en kiezen voor langdurige samenwerking en contracten.
3. We werken in onze regio goed samen, met elkaar en met netwerkpartners zowel op Jeugd als op andere gebieden en doen dat waar relevant ook samen met Friesland en Drenthe.
4. We maken aanbieders van hulp mede verantwoordelijk. We staan er samen voor en laten niet los.

Wat doen we in Groningen

Wij willen hulp dichtbij, laagdrempelig en preventief aanbieden. Dat doen we o.a. op de volgende manieren.

- We draaien 3 pilots om de samenwerking in de jeugdbeschermingsketen te verbeteren.
- We hebben afgebouwd van 144 naar 24 plekken gesloten jeugdzorg en werken toe naar 0. We bouwen vol overtuiging aan alternatieven, waaronder kleinschalige voorzieningen.
- We investeren in een verlaging van de caseload Jeugdbescherming en verminderen wachtlijsten Veilig Thuis.
- We kopen onze specialistische jeugdhulp op regionaal en lokaal niveau in met eenduidige contracten.
- We zetten maximaal in op verminderen van administratieve lasten samen met aanbieders.
- We zorgen voor een goede monitoring van ontwikkelingen via de regionale en lokale database.
- We versterken de eerste lijn: in veel van onze gemeenten is bij 80-90% van de huisartsen een Ondersteuner Jeugd en Gezin.
- We zorgen dat er basis aanbod op scholen is voor kinderen die hulp nodig hebben en dat zo weinig mogelijk kinderen thuis (komen te) zitten.
- We zijn goed op weg met het ontwikkelen van stevigere en brede lokale teams die ook lichte ondersteuning geven.

NAAR KANSRIJK THUIS OPGROEIEN ZONDER ZORG(EN)

Maar we zijn er nog niet!

Toch zijn we er nog lang niet en bereiken we, mede door knellende kaders, geregeld nog het tegenovergestelde van wat we willen. Een toename van problemen bij kinderen en gezinnen, een toename van maatschappelijke problemen, met steeds meer personeel tegen steeds hogere kosten. We zien dat Jeugdzorg steeds meer gaten dichtloopt die ontstaan door problemen op andere gebieden zoals onderwijs, GGZ zorg, wonen, meervoudige problematiek van ouders en de verandering van sociale normen.

We zien daardoor in onze regio al jarenlang tekorten op de jeugdzorg. In 2023 heeft de gemeente Groningen door KPMG een advies laten maken. KPMG concludeert dat de gemeente belangrijke logische stappen heeft gezet en adviseert vooral om een consistente toepassing van beleid. Zij zien ondanks deze stappen en aanvullende interventies slechts een beperkt besparingspotentieel.

Meer jeugdhulp is naar ons idee niet de oplossing. We pakken de omstandigheden aan en bieden gezinnen gerichte ondersteuning aan. Ook moeten we als samenleving accepteren dat niet elke hobbel in het leven gladgestreken hoeft en kan worden. Het is belangrijk dat we het gedrag van kinderen minder problematiseren en minder medicaliseren. Door op de juiste manier hulp te bieden en te “normaliseren” zetten we de verandering pas echt in gang.

Oproep: uw hulp is nodig

1. Zet kansrijk opgroeien van kinderen zonder (zorg)en centraal en wees daarin koersvast.

Alle veranderingen moeten gericht zijn op het kansrijk opgroeien van kinderen zonder (zorg)en. Investeer daarom in een gezinsgerichte aanpak ipv een kindgerichte aanpak. Investeer daarom ook in een versnelde opbouw van ondersteuning, preventie en er op tijd bij zijn en een versnelde afbouw van het zorgaanbod en wonen in instellingen. We vragen van het Rijk dat zij meer verantwoordelijkheid nemen in het normaliseren van problematisch gedrag. O.a. door dit te adresseren bij ouders, onderwijs, welzijn en zorg.

2. Geef ruimte voor doen wat nodig is!

Dat is meestal gezinsgericht, gezamenlijk en maatwerk. De ervaring uit de praktijk knelt met het feit dat gemeenten alleen mogen doen wat wettelijk is ingekaderd. Laat ons achteraf uitleggen waarom we keuzes maken in plaats van gemeenten vooraf te beperken in de mogelijkheden om het goede voor gezinnen te kunnen doen. Heb oog voor de verschillen tussen gemeenten en regio's en de vrijheid die zij hierbij nodig hebben.

3. Investeer in een cultuurverandering in de jeugdzorg keten

Niet de continuïteit van organisaties maar het belang van kinderen en gezinnen moet topprioriteit krijgen. Dat vraagt lef en ruimte om te leren.

4. Zorg voor een structureel reëel financieel kader.

Een vernieuwend dekkend zorglandschap vraagt langjarige investeringen.

Afsluiting

Alleen met verandering houden we het jeugdhulpstelsel toekomstbestendig en betaalbaar. Maar bovenal: doen we wat werkt voor kinderen!

¹ gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Bijlage-KPMG-rapport-Analyse-Perspectieven-Jeugdstelsel-Groningen.pdf